

**vybudovanie
komunitného integračného centra
lepší svet
v obci **brodské****

ve c n ý p r o j e k t

PSC Lepší svet n.o.

PSC Lepší svet n.o.
Mgr. Dušan Mikulec, riaditeľ
marec 2009

PSC Lepší svet n.o.
Osuského 8, 851 03 Bratislava
tel.: + 421/2/638109 42, 0907/169 763
e-mail: info@lepisvet.org
web: www.lepisvet.org

nezisková organizácia **lepší svet**

Pracovno socializačné centrum Lepší svet n. o. poskytuje v súčasnosti široký komplex sociálnych služieb a služieb zamestnanosti pre 34 klientov s ťažkým zdravotným postihnutím – mentálnym postihnutím. V zmysle Zákona o sociálnych službách 448/2008 Z.z. NR SR zabezpečuje pre týchto klientov sociálne služby v zariadeniach – domove sociálnych služieb, podporovacom bývaní, rehabilitačnom stredisku. V zmysle spomínaného zákona realizuje i vybrané prvky sociálneho poradenstva. Podľa Zákona 5/2004 Zz. NR SR o službách zamestnanosti centrum v spolupráci s Občianskym združením *Lepší svet pre znevýhodnených* realizuje zamestnávanie v chránených dielňach, kde aktívuje aj pracovných asistentov. Ide teda o poskytovanie širokého komplexu moderných sociálnych služieb a služieb zamestnanosti pre dospelých ľudí s mentálnym postihnutím, ktorý je svojím prístupom a kvalitou unikátny v rámci celej republiky. Zariadenie poskytuje i sociálne služby pre dospelých klientov s diagnózou autizmu s agresívnymi prejavmi, ktorých príslušné zariadenia sociálnych služieb zo svojej starostlivosti vylúčili. Pre takto diagnostikovaných ľudí ide o poskytovanie unikátnej sociálnej služby. Zároveň však ide o finančne najnáročnejšiu sociálnu službu, ktorá vyžaduje 24-hodinové pôsobenie jedného vychovávateľa na jedného klienta s ťažkým zdravotným postihnutím. Okrem legislatívou podchytených aktivít realizuje organizácia pre

svojich klientov, ich rodinných príslušníkov, no i pre širokú komunitu, v rámci ktorej pôsobí – množstvo doplnkových aktivít. Ide o široké spektrum integračných aktivít nevyhnutných u ľudí s mentálnym postihnutím: od kultúrnych podujatí, pobytových aktivít, rôznych záujmových krúžkov až po tréningy sebaobhajoby.

konceptia projektu

východisková situácia • • •

Projekt sleduje myšlienku vybudovania moderného komunitného a integračného centra **pre klientov so stredným stupňom mentálneho postihnutia**, ktorí majú viac ako 40 rokov a **ich starnúcich rodičov**, ktorí majú viac ako 65 rokov. Projekt vychádza z reality, že rodičia dospelých klientov spravidla strácajú motiváciu a schopnosť reálne odzrkadľovať a riešiť všetky potreby svojich dospelých detí so stredným stupňom mentálneho postihnutia. Úbytkom fyzických i duševných síl a pribúdaním ochorení, rodičia dospelého dieťaťa s postihnutím strácajú schopnosť plnohodnotného života a plnohodnotnej starostlivosti. Tento proces so sebou nesie stav sociálneho vylúčenia celých týchto rodín zo života, ktorý predtým viedli v bežnej interakcii s okolo žijúcou populáciou. Rodičia už buď nechcú alebo nevládzu realizovať rôzne **integračné a komplexno-rehabilitačné aktivity** nevyhnutné pre kvalitný spoločenský život človeka s postihnutím. Zostávajú uzavretí

doma a realizujú len nevyhnutné aktivity smerujúce k zabezpečeniu základných životných potrieb (cesta do obchodu, k lekárovi atď.). Dospelé deti s ťažkým zdravotným postihnutím veľmi rýchlo upadajú, keďže sa im takto zužujú možnosti a neskôr aj schopnosti, návyky a zručnosti. Chýbajú im totiž odborné intervencie a sociálna interakcia s rovesníkmi či inými ľuďmi, teda pestrosť životných aktivít, ktoré mohli zažívať do obdobia nárastu regresívnych zmien svojich starnúcich rodičov. Sociálna a finančná situácia rodičov a detí s ťažkým zdravotným postihnutím zväčša nie je optimálna. Ich príjem pozostáva so súčtu ich dôchodkov. To je jedným zo základných dôvodov, prečo si nedokážu skvalitniť svoju existenciu. Stratou schopnosti spoločenskej orientácie (v legislatíve, písaní žiadostí, oslovovaní poradenských organizácií atď.) upadá aj ich záujem o nárokovateľné kompenzačné prostriedky. Väčšina rodičov týchto klientov nie je počas života schopná sebarefektívne zabezpečiť svojim dospelým deťom adekvátne pobytové sociálne služby. Okrem dôvodu citovej viazanosti na dieťa, príčinou je zväčša i nedostatok vhodných zariadení ponúkajúcich moderné možnosti podporovaného bývania v blízkosti regiónu, v ktorom takáto situácia vzniká. Ide o mimoriadny problém v rámci celého Slovenska. Úmrtie rodičov dospelých klientov s mentálnym postihnutím prináša obrovský stres a adaptačný šok z pobytu v celoročnom zariadení sociálnych služieb (príchod medzi úplne cudzích ľudí, nedostatok sociálnych kontaktov a väzieb).

riešenie • • •

Projekt vychádza z presvedčenia a dlhodobých praktických skúseností, že vytvorením inkluzívneho zariadenia spájajúceho sociálne služby pre starnúcich rodičov klientov s modernými sociálnymi službami a službami zamestnanosti pre klientov so stredným stupňom mentálneho postihnutia, sa otvorí **nová platforma pre skvalitnenie života marginalizovaných skupín**. Súčasne sa týmto eliminuje obojstranný existenčný tlak a adaptačný problém. Projekt poskytne istotu starnúcim rodičom klientov, že zostávajúca komunita sa po ich odchode kvalitne a s láskou postará o ich osirelé dieťa, prípadne o osamoteného partnera. Následne vznikne svojpomocná skupina ľudí vzájomne prepojených podobným životným osudom a problémami.

Zámerom projektu je i **zapojenie čo najväčšieho počtu samotných obyvateľov obce Brodské** a jej okolia ako obslužného personálu. Do projektu sa takto zapája ďalšia cieľová skupina – znevýhodnená skupina na trhu práce. Keďže ide o región Slovenska so zvýšenou nezamestnanosťou a oblasť s početným rómskym obyvateľstvom, predpoklad úspešnosti zapojenia **dlhodobo nezamestnaných** vrátane rómskej komunity, je o to väčší. Komunitné integračné zariadenie v obci Brodské počítá s kapacitou približne 40 klientov. Súčasne vznikne viac ako 40 nových pracovných miest zabezpečujúcich chod kvalitnej prevádzky inštitúcie.

Súčasťou celkového projektu je aj **sociálne podnikanie** prepojené s chránenou dielňou, ktorá sa bude zameriavať na realizáciu činností spojených s prevádzkou zariadenia: prevliekanie postelí, pranie, žehlenie, starostlivosť o záhradu, kúrenie, upratovacie a čistiace práce atď. Keďže časť zariadenia bude slúžiť ako bezbariérový penzión pre klientov zariadení sociálnych služieb, projekt plánuje i zriadenie chránenej dielne zameranej na reštauračnú a kaviarensku činnosť a na činnosti spojené s hotelovým ubytovaním. Projekt vychádza z praxe, že väčšina hotelových zariadení nezohľadňuje problematiku postihnutých (inkontinencia, bezbariérové prostredie, asistenčné služby). Zároveň väčšine rekreačných zariadení chýba komplexno-rehabilitačný charakter podujatí či priestorové a personálne vybavenie. Projekt rieši **zabezpečenie komplexných služieb** aj v tejto oblasti.

Dlhodobý a náročný projekt budovania Komunitného integračného centra v obci Brodské je a bude vedený skúsenými a renomovanými odborníkmi z oblasti komplexnej starostlivosti o klienta. **Odbornosť a úspešnosť tímu** už dlhodobo príkladne preukazuje realizácia a kvalitné prevádzkovanie výnimočného projektu Pracovno-socializačného centra Lepší svet v Bratislave.

vzdelávacie centrum brodské

Súčasťou projektu Komunitného centra Lepší svet v Brodskom bude aj **medzinárodné vzdelávacie centrum**. Jeho úlohou je vytvoriť odbornú platformu pre medzinárodnú výmenu skúseností a poznatkov. Výhodná poloha inštitúcie na hranici troch štátov žičí pružnej a kvalitnej výmene českých, rakúskych a slovenských odborníkov. Do projektu budú zapojení i odborníci z ďalších vyspelých krajín, ktoré presadzujú zaujímavé prointegračné prvky starostlivosti o zraniteľné skupiny. Cieľom vzdelávacích aktivít je tieto prvky modifikovať a presadzovať aj u nás. Projekt vzdelávania spájajúci domáce i zahraničné vysokoškolské vzdelávacie inštitúcie (Univerzita Komenského, Masarykova univerzita, Univerzita Viedeň) má ambíciu stať sa významným humanitno-vedeckým projektom, ktorý okrem zabezpečenia svojej hlavnej úlohy – poskytovania širokého komplexu sociálnych služieb a služieb zamestnanosti pre znevýhodnené skupiny – prinesie aj rozširovanie možností, napredovanie a kvalitu v celoeurópskom kontexte. Projekt v rámci vzdelávacích aktivít bude akreditovať množstvo kurzov, ktoré budú posilňovať vedomosti odborníkov z oblasti špeciálnej pedagogiky a sociálnej práce a tým podporovať aj zvyšovanie kvality života tých, o ktorých sa títo ľudia starajú. Súčasne pôjde o miesto praxe študentov a štipendistov súvšťažných odborov, ktorí tu budú mať možnosť získať praktické vedomosti, skúse-

nosti a motiváciu pre riešenie svojho odboru pomocou nových, modernejších a kvalitnejších prístupov v službách a pre zakladanie nových moderných zariadení sociálnych služieb.

ciele

- hlavným cieľom je zvýšenie kvality života všetkých zapojených skupín a riešenie nedostatkových sociálnych služieb a služieb zamestnanosti pre zapojené marginalizované skupiny
- vybudovanie kvalitného zariadenia Komunitného integračného centra Lepší svet v Brodskom
- integrácia a inklúzia znevýhodnených skupín zapojených do projektu
- komplexná starostlivosť o celé rodiny ľudí so stredným stupňom mentálneho postihnutia, ktoré sa následkom starnutia rodičov a s tým súvisiacich zmien, dostávajú do krízy
- zamestnanie znevýhodnených uchádzačov na trhu práce – vytvorenie sociálneho podniku slúžiaceho na realizáciu všetkých podporných činností v rámci novovybudovaného zariadenia
- vytvorenie chránených dielní pre dospelých ľudí so stredným stupňom mentálneho postihnutia
- aktivácia zariadení sociálnych služieb: domov dôchodcov a domov sociálnych služieb pre starnúcich rodičov klientov so stredným stupňom mentálneho postihnutia

- aktivácia rehabilitačného strediska a zariadenia podporovaného bývania pre klientov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
- aktivácia sociálneho poradenstva a prevencie pre okolitú komunitu žijúcu v oblasti projektu
- prostredníctvom medzinárodného vzdelávacieho centra poskytnúť platformu pre medzinárodnú výmenu skúseností a vedomostí odborníkom, mladým aktivistom, poslucháčom vysokých škôl, štipendistom v danej oblasti

cieľové skupiny

- dospelí klienti so stredným stupňom mentálneho postihnutia
- geriatrickí rodičia dospelých klientov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
- znevýhodnené skupiny na voľnom trhu práce
- medzinárodná odborná verejnosť v rámci odborov súvzťažných k riešenej problematike
- mladí aktivisti
- poslucháči vysokých škôl
- štipendisti

časový harmonogram

2009

január – máj

vytvorenie projektovej dokumentácie k stavebným úpravám Komunitného integračného centra Lepší svet v obci Brodské

jún – október

realizácia búracích prác a príprava stavebných a rekonštrukčných činností v rámci objektov v obci Brodské

november

položenie základových dosiek nových objektov, začiatok rekonštrukčných prác v rámci zachovalých objektov

december – marec 2010

materiálne zabezpečenie všetkých stavebných prác v rámci projektu, dovoz a uskladnenie materiálu v obci Brodské

2010

marec – september

postavenie hrubých stavieb budov

október – december

realizácia vnútorných úprav v budovách zariadení

2011

január

slávnostné otvorenie zariadenia a spustenie prevádzky

január – máj

školenie a príprava zamestnancov priamo pri rozbiehaní celkovej prevádzky zariadenia

apríl – september

úprava fasád, terénne a záhradné práce na pozemkoch v okolí zariadenia, úprava okolia zariadenia

september – december

postupný rozbeh všetkých naplánovaných aktivít projektu sociálnej inklúzie pre rôzne marginalizované skupiny v rámci spoločnosti
otvorenie medzinárodného vzdelávacieho centra

2012

január – december

pilotný rozbeh plnej prevádzky celého projektu, zisťovanie spätnej väzby a hodnotenie dosiahnutých výsledkov v rámci stanovených projektovaných cieľov, vytvorenie súhrnnej správy o celkovom pilotnom projekte na základe jeho výsledkov, oslovenie kompetentných subjektov s dôrazom na výhodnosť a vhodnosť spolupodielu na realizácii ďalších takto súhrnne koncipovaných projektov cieľových na zapojenie všetkých dotknutých cieľových skupín, najmä negatívne marginalizovaných skupín spoločnosti s cieľom zlepšovania ich kvality života.

spôsob financovania

Zabezpečenie finančne náročného zámeru je založené na viac zdrojovom financovaní. Spôsob financovania využíva dostupné možnosti vyplývajúce zo súčasnej slovenskej legislatívy. Projekt využíva možnosť verejnoprospešného subjektu uchádzať sa o dvojpercentnú časť z daní fyzických a právnických osôb. Pri účinne vedenej kampani očakáva projekt zisk 100 000 € ročne, teda približne 10% ročných stavebných nákladov (2009 až 2010). Ďalším finančným zdrojom v zmysle legislatívy SR je získavanie zákaziek od spoločností, ktoré nezamestnávajú ľudí so zdravotným postihnutím. Z tohto zdroja plánuje projekt získať v rokoch 2009 až 2010 obdobnú sumu finančných prostriedkov 100.000 €. Predpoklad ďalšieho finančného krytia je prostredníctvom verejných zbierok a ich sprievodných aktivít. Nezanedbateľnú zložku financovania tvoria grantové, dotačné, sponzorské a donorské finančné prostriedky. Sumár finančných prostriedkov z domácich zdrojov tvorí 60% z celkových finančných nákladov potrebných na rekonštrukciu a výstavbu projektu v Brodskom.

Dofinancovanie vybavenia (bezbariérovosť, protišmykovosť, špeciálne nábytkové vybavenie a ďalšie materiálne vybavenie) je plánované z grantových výziev MPSVaR SR, komunitných nadácií a iných finančných zdrojov. Prostriedky na prevádzku celého pro-

jektu budú získavané zo 60% z nárokovateľných dotácií v zmysle zákonov o sociálnych službách a službách zamestnanosti. Celkové náklady na rekonštrukčné práce a rozbehnutie celého projektu v troch rokoch (2009 – 2012) sú plánované na 2.mil. €. Dostupné zdroje vykrývajú približne 60% z celkových nákladov na projekt (1, 2 mil. €).

Projekt vzhľadom na svoj mimoriadny rozsah a finančnú náročnosť nie je možné financovať výhradne z domácich zdrojov. Dôležitým prvkom jeho financovania je preto medzinárodná pomoc a finančná podpora. Podporou z medzinárodných zdrojov sa súčasne vytvorí mimoriadne hodnotná platforma pre širokú medzinárodnú odbornú výmenu skúseností aplikovateľných nielen pre skvalitnenie života cieľových skupín, ale i celej oblasti venujúcej sa starostlivosti o znevýhodnené skupiny spoločnosti.

predpoklad úspešnosti

Projekt budovania Komunitného integračného zariadenia Lepší svet v obci Brodské je dlhodobou, inovačnou a pilotnou aktivitou súčasného strediska Lepší svet, ktoré je jedným z najmodernejších a najpokrokovejších zariadení podobného charakteru v rámci Slovenskej republiky. Toto tvrdenie vychádza z mnohých odborných názorov popredných stredoeurópskych odborníkov.

Projekt sa nezaobrá len priamym vybudovaním nového zariadenia. Je overovaním dlhodobou získavaných komplexných skúseností praktickou cestou. Realizácia nového centra môže slovenskej, no i zahraničnej oblasti, priniesť mimoriadne cenné skúsenosti.

Projekt sa rovnako nezaobrá problematikou selektovanej skupiny či jednotlivého spoločenského javu (napr. ľudí s ťažkým zdravotným postihnutím, geriatrických pacientov, zamestnávania znevýhodnených skupín na trhu práce, dielčou sociálnou službou).

Celkový projekt poukazuje a konkrétnymi krokmi rieši problematiku ako celok, to značí komplexným prístupom k problematike ťažko zdravotne postihnutého či inak znevýhodneného jednotlivca. Komplexná koncepcia rieši všetky vhodné a aplikovateľné aktivity s akcentom na širšie celospoločenské javy a súvislosti danej oblasti.

Realizovanie široko spektrálnej inštitúcie oblasti sociálnych služieb v praxi má ambíciu naštartovať riešenia problematiky o veľký krok vpred. Má ambíciu dokázať, že klasický prograduálny systém je skostnatelý a väčšina teoretických autorít, ktorá ho zastupuje, nemá priamy prienik do reálnej praxe a nerieši ani len teoreticky jej napredovanie a skvalitňovanie.

Už teraz je bratislavské Pracovno socializačné centrum Lepší svet jedným z najzaujímavejších zariadení sociálnych služieb a služieb

zamestnanosti v strednej Európe. Potvrdzujú to uznanie mnohých popredných odborníkov v dotknutej oblasti.

Projekt vybudovania Komunitného integračného centra v obci Brodské má ambíciu stať sa ukázkovým príkladom praktického riešenia problematík rôznych identických či dotykových komunít, v obciach, mestách a iných celkoch v rámci Slovenskej republiky. Súčasne sa stáva výzvou a celospoločensky uplatniteľným návodom ako budovaním vhodného a žičlivého prostredia a komplexnou komunitnou i sociálnou rehabilitáciou udržať a zvyšovať kvalitu života spoločenstva znevýhodnených ľudí a ich rodín.

PSC Lepší svet n.o.
Mgr. Dušan Mikulec, riaditeľ
marec 2009

PSC Lepší svet n.o.
Osuského 8, 851 03 Bratislava
tel.: + 421/2/638109 42, 0907/169 763
e-mail: info@lepsisvet.org
web: www.lepsisvet.org

